

Metsäbiotalouden tiedepaneelin asiantuntijalausunto

Asia: VNS 12/2025 vp Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Aika: tiistai 21.4.2026 klo 10.00

Johdanto

Maaseutupoliittinen selonteko kuvaa maaseutumaisten alueiden nykytilaa ja muutostekijöitä, esittää pitkän aikavälin maaseutuvision sekä poikkihallinnolliset tavoitteet ja suositukset maaseutujen elinvoiman uudistamiseksi. Metsäbiotalouden tiedepaneeli lausuu seuraavassa erityisesti teemoista, jotka koskevat metsäbiotalouden ja maaseutupoliitiikan leikkauskohtia.

Lausunto

Maankäyttö ja alueellinen merkitys

Metsäbiotalouden tiedepaneeli korostaa selonteon mukaisesti metsien suurta merkitystä harvaan asutulla maaseudulla, jossa yleisin maankäyttöluokka on metsä tai suo. Metsätalous on siten keskeinen elinvoimatekijä maakuntien reuna-alueilla, joissa uusiutuvien luonnonvarojen ekosysteemit ja resurssit sijaitsevat. Metsänomistajakunnan kaupungistumisesta huolimatta selonteossa tunnistetaan metsätalouden merkitys maaseudulle: kantorahatulot muodostavat monille maaseudulla asuville keskeisen tulonlähteen, ja metsien hoidon sekä puunkorjuun talousvaikutukset kohdistuvat pääosin maaseutualueille.

Metsien monikäytön näkökulmasta metsätaloudessa tapahtumassa olevat muutokset on selonteossa nostettu hyvin esille. Metsätalouden muutokset vaikuttavat niin kulttuurimaisemiin, luonnon monimuotoisuuteen, virkistyskäyttöön kuin matkailuun. Kulttuurimaisemien sulkeutuminen metsittymisen seurauksena johtuu ennen kaikkea maatalouden rakennemuutoksesta ja muutoksista maankäytössä.

Puuta jalostava teollisuus

Puuta jalostava ja käyttävä teollisuus on tärkeässä roolissa alueiden taloudellisena moottorina. Teollisuuden monet alihankintaketjut toimivat maaseudulla, ja siten maaseutu muodostaa merkittävän tuotannontekijän sekä Suomen metsäbiotaloudelle että kokonaishuoltovarmuudelle.

Tiedepaneeli yhtyy selonteon näkemykseen maaseudusta ja maaseudun maankäytön roolista uusiutuvan energiantuotannon mahdollistajana. Tiedepaneeli korostaa energiasiirtymän oikeudenmukaisuutta ja metsänomistajien tasapuolista kohtelua esimerkiksi uusituvan energian investointien edellyttämän maankäytön muutoksen osalta.

Luonnon virkistyskäyttö ja matkailu

Metsäbiotalouden tiedepaneeli yhtyy selonteon näkemykseen siitä, että luontomatkailu ja maaseutumatkailu voivat olla merkittäviä kasvumoottoreita erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa. Myös luontohyvinvoinnin merkitys on selonteossa tuotu hyvin esille.

Tiedepaneeli korostaa sitä, että metsätalous, metsäteollisuus ja luontomatkailu ovat toisiinsa monin tavoin kytkeytyviä elinkeinoja ja että ne ovat keskeisiä maaseudun elinvoimatekijöitä ja että niillä on suuri merkitys Suomen huoltovarmuudelle ja kestävyysmurroksen toteutumiselle.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: Antti Asikainen

